

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. április 21.

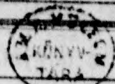
88. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos példt sorja 40 fillér.

Tengeri magánjogunk kodifikációja.

— A most megjelent előadói tervezet. —
II.

A tengeri magánjog előadói tervezete 14 címre oszló 341 §-ból áll. Az általános határozatok után a tengeri hajókról, a hajótulajdonosokról, a hajóparancsnokról, az áru fuvarozási ügyletről, a be- és kirakodásról a fuvarozó felelősségéről, az áru kiszolgáltatása és átvételéről, a fuvardijról, a fuvarozási szerződés megszűnéséről, a hajós-elismervényről, melyet, tekintve, hogy tengeri jogunk hivatalos nyelve még ma is olasz, polizza di carico-nak nevez, a személyfuvarozási ügyletről, a hajókárról, a hajóösszeütközésről, a mentésről és segélyről, a hajókölcsönről, a tengeri jelzálgról, a törvényes elsőbbségekről, a tengeri biztosításról, az elvételről és elbirtoklásról, végül az életbéléptetési és átmeneti intézkedésről rendelkezik.

A javaslat a tengeri jog forrása gyanánt első sorban magát a törvényt, azután a tengeri szokásokat, ezek hiányában a kereskedelmi törvényt és végül az általános polgári jogot jelöli meg és tengeri ügyeknek tekintti azokat is, melyek belvizeken keletkeztek, ha és ameddig rájuk hajók járnak szoktak. A törvényt beiföldi tengeri hajókra vonatkozó ügyekben rendszerint akkor is alkalmazni rendeli, ha azok külföldi honpolgárok irányában keletkeztek.

A postaintézetekre ugyanazt a rendelkezést foglalja magában, minőket a kereskedelmi törvény, vagyis a tengerjogi törvény csak annyiban alkalmazható, amennyiben rájuk nézve külön törvények vagyis rendeletek másként nem intézkednek.

A kizárólag kedvtöltésre szolgáló tengeri járművek pedig csak annyiban esnek a tervezet szerint a törvény rendelkezései alá, amennyiben az ily járművek sajátos természetével határozatai nem ellenkeznek. Megszerítés végül a hadihajókra nézve is, melyekre első sorban a honvédelmi általános szabályok irányadók.

Legfontosabbak természetesen a törvénynek az áru fuvarozási ügyletről, a tengeri jelzálgról és tengeri biztosításról szóló címei. Az itt előadott szabályok mind tanúságot tesznek kereskedelmi jogunk mély ismeretéről és mesteri kezeléséről.

A fuvarozó felelősségét a javaslat itt is olyan szigorúan állapítja meg, mint a szárazföldi kereskedelmi jogban, de viszont a feladó kötelességeit is erősen megrendszabályozza, így például a fuvarozó jogosítva van hadi dugarút, ki- vagy beviteli tilalom alatt álló árukat sürgős esetekben a tengerbe dobni, ha a feladó ilyeneket rakat a hajóra.

A fuvardij nagyságát a fuvarozási szerződés állapítja meg, ennek hiányában a berakodási helyen és időben szokásos fuvardij fize-

tendő, ha e díj az áru mértéke, sulya, mennyisége szerint van kikötve, kétség esetében nem a berakott, hanem a kirakott áru mértéke, sulya vagy mennyisége irányadó a fuvardij kiszámításánál, kivéve, ha az áru a vonatkozó efféle adatok a hajóelismervényben kitéve. A fuvarozó nem köteles a fuvardij helyett fizetésül az árut elfogadni, kivétel van folyadékot, szemes, lisztes vagy folyékonyra átváltoztatható anyagokat tartalmazó edényekre nézve, melyek, ha tartalmuk utközben kifolyt, a megfelelő fuvardij ellenében átengedhetők.

Tengeri jelzálgról szerezhető a tengeri hajókra és pedig még épülőben levőkre is, dokkokra, fűrdőtelepekre, darukra, kotrókészülékekre stb., ha ezek a tengerészeti hatóságnál nyilvános lajstromba be vannak jegyezve. A jelzálgról kiterjed a hajóra, annak tartozékaira és az utolsó ut kintlevő fuvardijára. A jelzálgról csak a tulajdonos írásbeli engedélye vagy bírói határozat alapján szerezhető meg.

A jelzálgról hitelezési jogai nagyban egészben a telekkönyvi záloghitelezési jogaival hasonlatos módon vannak megállapítva.

Tengeri biztosítás tárgya lehet a hajó tartozékai, felszereléseivel és az élelmiszerek, a fuvar- és viteldijak, a hajószemélyzet járandóságai, az áruk, az azokért fizetendő díjak, költségek és a várható nyereség a hajókölcsönre adott összegek és ezekért járó díj, a hajókárokra adott összegek és más követelések és maguk a biztosítási költségek is. A viszontbiztosítás is meg van engedve. A biztosítási ügylet köthető annak részére is, ki az esemény bekövetkeztekor érdekelve lesz, ha ez a szerződésből ki nem tűnik, a biztosítás a szerződő fél érdekében kötöttnek tekintetik. A más érdekében kötött biztosításnál az érdekeit fél a biztosító irányában önállólag van jogosítva, tekintet nélkül arra, vajon a biztosítás az ő megbízásából vagy e nélkül kötött és vajon az utóbbi esetben általa jóváhagyott-e vagy nem? A biztosítási kötvényben az eseményt, mely ellen a biztosítás irányul, kitenni nem szükséges.

A biztosító a kártérítési összeget a megfelelő igazolványok előterjesztésétől számított 15 nap alatt köteles megfizetni és pedig teljes kár esetében az egész biztosítási összeget még akkor is, ha a biztosított tárgy értéke azt meghaladná is, részleges kár esetében pedig a biztosító teljes kártérítésre csak akkor van kötelezve, ha a biztosított tárgy értéke a biztosított összeget meg nem haladja, de a feleknek szabadságukban áll kikötni, hogy biztosító a részleges kárt egyáltalán nem, vagy csak abban az esetben téríti meg, ha az meghatározott százalékol meghalad. A biztosító nem felelős a háboru veszélyeiért (pl. elkobzás, tengerzár stb.), ha azonban a háboru kitörése a hajót utközben éri, a biztosító annak következményeit mindaddig viseli, míg a hajó biztos kikötőbe nem jutott.

A biztosított a kikötött díjat a megállapított vagy szokásos időben, ennek hiányában

legott a szerződés megkötése után megfizetni köteles. Ha a kötvény a díj lefizetése előtt adatik, anélkül, hogy szokásos vagy kikötött fizetési határidő léteznék, a díj 8 napi felmondás mellett hitelezettnek tekintendő.

A biztosítási ügyletről már olyan szabállyal is találkozunk, melyek a szárazföldi kereskedelmi jogban még hiányoznak, így pl. ha a biztosító csődbe jut vagy fizetéseit beszünteti, a biztosítottnak jogában áll biztosítékot követelni és ha ezt 24 óra alatt meg nem kapja, a szerződéstől visszaléphet és a befizetett díjat is visszakövetelheti.

A javaslat végül kijelenti, hogy a tengeri magánjogra vonatkozó törvénykezési eljárás és a tengeri hajókra vonatkozó végrehajtás külön fog szabályoztatni. Jelenleg, mint ismeretes, e szabályok osztrák törvényeken alapulnak, mely állapot nemzeti szempontból mindenestre sérelmes és orvoslásra vár.

A javaslat azonban a királyi révhivatalokat azzal a jogkörrel ruházza fel, hogy a felek közös megkeresése folytán a tengerjogi törvényben szabályozott viszonyokból eredő viták felett határozhassanak; fenmaradván a határozattal meg nem elégedő félnek az a joga, hogy keresetével a rendes bírósághoz fordulhasson, de ha e jogával a révhivatal határozatának kihirdetésétől számított 15 nap alatt nem él, a hozott határozat jogerős ítélet erejével bír.

Ez legalább részben pótolja majd a mai ferde helyzetet, pl. jelenleg Fiumében a magyar bíróság olasz nyelven az osztrák törvénykezési jog alapján hozta a francia tengeri jogra alapított ítéleteket. Ezen az állapoton elvégre már segíteni kell, mert szinte kómikumba illő.

Míg a hajóvégrehajtási jog létrejön, a javaslat időközben is kíván néhány elvet törvénybe foglalni, így pl. indulásra kész hajót csak akkor enged lefoglaltatni, ha a tartozás a megteendő ut szükségleteire keletkezett vagy pl. a hajószemélyzet járandóságait utazás közben egyáltalán nem és az utazás befejeztekor is csak a még kijáró összeg feléig engedi lefoglaltatni.

E futólag ismertetett törvényjavaslatnak egyelőre sem általános, sem részleges indoklása nem jelent meg, de addig is, míg ez meg történik, a szerző művét a nyilvános kritika alá bocsátja.

A szakkörökön áll tehát most, hogy e nagyjelentőségű kodifikációhoz megjegyzéseket fűzzenek s ennek megtörténtével, azt hisszük, egy év alatt odáig juthatunk, hogy becikkelyezhetjük a magyar tengeri magánjogot is törvénytarunkba. Ezzel pedig nemzeti önállóságunk kidomborításának egyik újabb alapkövét rakjuk le.

Bozóky Géza dr.,
egyetemi m. tanár.

UJDONSÁGOK.

— **Cimadományozás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a király Czink Lajos volt fiúmei és Kritza István fiúmei állami felsőkereskedelmi iskolai tanároknak, a szakoktatás terén szerzett érdemeik elismerésül a felső keresk. iskola-igazgatói címet adományozta.

— **Vaggi Parigi elítélése** Tegnap tartották meg a rendőrségnél az ismert irredentista tüntetés ügyében Vaggi Parigi helybeli gramofon kereskedő ellen a tárgyalást.

Kihallgatták a tanukat, névszerint Benussi Antal rendőrt, Bruss József és Rauter János színházi szolgálók, kik mindhárman megesküdtek arra, hogy fültanúi voltak annak, mikor Vaggi „Viva Garibaldi“-t és „Viva Italia“-t kiáltott. Vaggi tagadni próbált, ez azonban nem használt neki. A tárgyalást vezető Biasi rendőrtiszt megállapította, hogy a vádlott Pólaból és Triesztből is ki van tiltva és azután kihirdette az ítéletet, mely szerint Vaggit 6 napi börtönbüntetésre és a város területéről való kitiltásra ítéli.

Vaggi belenyugodott a börtönbüntetésbe, a kitiltást azonban megfellebbezte a kormányzó tanácshoz.

— **Egy leány öngyilkossági kísérlete.** Tegnap Jagrovic Regina 19 éves kristinjei (horvátországi) illetőségű cselédleány, ki a Via Gisella 11. számú házában lakó Luksich családnál szolgál, öngyilkossági kísérletet követett el. Bezárkózott szobájába s fölgyújtott egy rakás faszenet, hogy a kiömlő szénegáz által öngyilkossá legyen.

A családnak feltűnt, hogy a leány sokáig nem jön ki a szobájából, mire behatoltak hozzá. A cseléd sápadtan eszméletlenül az ágyban feküdt. Hamar orvost hívtak, ki segínyt nyújtott a halálra szánt leánynak.

A mentők szállították a kórházba, ahol most igen súlyos állapotban fekszik, úgy hogy még kihallgatni sem lehetett.

Levelt nem hagyott hátra, de azt hiszik, hogy szerelmi okból akart öngyilkossá lenni.

— **A kereskedelmi bank sikkasztójának kedvesét elfogták.** Mint emlékeztet a múlt évi szeptember hó 30-án egy Del Bono nevű bankszolga a fiúmei kereskedelmi bank kárára körülbelül 14,000 koronát sikkasztott s azután kedvesével Brajaz Ninával együtt megszökött.

A sikkasztó kedvesét tegnapelőtt Triesztben elfogták, hol éhesen, munka nélkül kóborolt az utcákon. Átszállították a helybeli rendőrségre, hol kihallgatták. Megvallotta, hogy a sikkasztás után Triesztben, Velencén, Milánón, Párison és Cherbourgban át Amerikába utaztak. Del Bono ott hamar elverte a pénzt s őt magára hagyta; csak annyi pénzt adott neki, hogy Triesztbe utazhasson vissza. A rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte a leányt.

— **Ablakból lezuhant kisleány.** A Belvedere 310 számú Markovics ház második emeletén lakik egy Lajcevic nevű család. Tegnap délután az anya elment hazulról, otthonhagyván kis gyermekeit. Délután 4 óra lehetett, mikor közülük egy Darinka nevű 5 éves kisleány az ablakpárkányra mászott és hirtelen mozdulat következtében kiesett az ablakból a het méternyi mélységben levő utcára. A zuhanást látta egy a házban lakó asszony, Thek Margit, ki karjaiba vette a kisleányt és egy rendőr kíséretében a kórházba vitte.

A kórházban megállapították, hogy a kisleány fején és beiszögleg megsérült és jobb karját eltörte.

— **A Danubius új hajógyára.** A Danubius hajó- és gépgyár-részvénytársaság — amint értesülünk — legközelebb Portoréban az ottani horvátok tiltakozása dacára nagy hajógyárat létesít, amely mindennemű kereskedelmi hajók építésével foglalkozni fog. A Danubius-társaság tudvalevőleg fiúmei hajógyarában eddig is torpedónaszádokat és tenger alatt járó naszádokat épített. Az új hajógyár értéke abban rejlik, hogy haditengerészetünk gyorsabb fejlesztését és a többi nagyhatalomhoz képest aránytalanul hosszú építkezési idő megrövidítését teszi lehetővé.

— **Anday Blanka külföldi sikere.** A rajnamenti Duisburgban e napokban Anday Blanka, a Magyar Színház és Krecsányi alatt a temesvár-fiumei színtársulat volt primadonnája a „Dollár királynő“-ben zajos sikert ért el. Ugy a közönség, mint a sajtó is a legmelegebb elismeréssel adózik szép hangjának a színjátszó tehetségének.

— **Póru jár tolvaj.** Tegnap délután egy rendőr, ki a vasúti raktárak között felügyelt a 46. sz. raktár közelében, észrevett egy murkást, aki hóna alatt egy 6 kilós cukorzakot vitt.

A munkás a rendőr láttára ledobta a cukrot és futni kezdett. A rendőr teljes erőből utána szaladt és egy vasúti raktárnok segítségével el is fogta. Akkor a rendőr és a tolvaj közt nagy dulakodás támadt, míg végre az előbbinek sikerült kirántani kardját s ezzel fején és vállán megsebesítette a tolvajt. Ezt rögtön elborította a vér, mire a rendőr a mlakai kirendeltségre kísérte, hol ez Covacevich Mátyás 32 éves zenggi illetőségű munkásnak mondta magát.

Azután a mentők a kórházba szállították, hol az orvosok tiz helyen összevarták a sebeit.

— **A zágrábi nagyszerb pör.** Zágrárból jelentik, hogy a nagyszerb-pör tegnapi tárgyalásán folytatták Vukdragovics Vasza skutyáni igazgatótanító kihallgatását. A vádlott, akinek a kihallgatása az egész délelőtti tárgyalást kitöltötte, nem nyilatkozott különöbben. Előadta többek között, hogy a községben levő szerb olvasóköriben nincsen Péter király arckép, hogy a vizsgálóbíró állítása szerint őt egy Bracsca nevű polgár tanuvallomása alapján tartóztatták le; aki neki halálos ellensége. Kévszel a déli szünet előtt heves vitaközlés támadt Accurti dr. ügyész és Belobak dr. védő között, aminek az lett a vége, hogy az elnök az utóbbtól megvonta a szót. Délután a negyvenötödik vádlott Mitrics Mile negyvenkét éves, nős, davori földművest hallgatták ki. Hátra van még nyolc vádlott. Az ügyészség tanui — számszerint negyvenkilencen — e hét szombatjára kaptak beidézést. A horvát fővárosban híre jár, hogy Rauch Pál báró bán legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával beszélgetett a Nádor-szállóban lakó Nasztics Györggyel, akivel Porsin zágrábi rendőrkapitány is értekezett, azután mind a hárman Bécsbe utaztak.

— **Kirándulás Arbeba.** A magyar-horvát tengeri gőzhajózási rt. holnap szerdán folyó hó 21-én a „Tátra“ gyorsgőzessel kirándulást rendez Arbeba.

Indulás Fiuméből reggel 8.15 órakor. Abbaziából 9 és Lovranából 9.30 órakor. Arbeban 2 1/2 órai tartózkodás.

Visszaérkezés Lovranába d. u. 7. Abbaziába 7.30 órakor.

Menetár személyenként 10 korona.

Jegyek a mólón levő jegypénztárnál, valamint Nagel és Wortmann cégnél (Hotel Stephanie) válthatók.

Étkezés a hajón.

Itt említjük meg, hogy a holnapra 21-ére Fianona és Rabazba tervezett kirándulás elmarad.

— **Nagy szénzállítmány az államvasutak részére.** A „Magyarország“ nevű Atlantica gőzös Grimsbyből ideérkezett 4405 tonna kőszénal az államvasutak részére.

— **A Déli vasut veszteségei.** Bécsből jelentik: A Déli vasut e hónap 22-én tartja mérlegülését, amelyen az 1908. évi zárszámadásokat fogják előterjeszteni. A társaság múlt évi veszteségét nyolc millió koronára becsülik.

— **A kikötőből.** Április hó 18 és 19-én. Érkezett: „Pavia“ angol gőzös Liverpoolból 50 tonna vegyes áruval. „Tonci“ osztrák gőzös Liverpoolból üresen. „Magyarország“ magyar gőzös Grimsbyből 4405 tonna kőszénal. „Helios“ osztrák gőzös Triesztből üresen. „Moravia“ osztrák gőzös Bombayból 5000 bál

jutával, 1200 zsák rizszel és 60 tonna vegyes áruval. „Orseolo“ olasz gőzös Callcuttaból 500 bál jutával és 2000 zsák lennaggal. „Bregha Scutarina“ örök vitorlás Zenggből üresen. Indult: „Adouro“ török gőzös Krétába 320 tonna fával. „Jadran“ osztrák gőzös Metkovicba 300 tonna vegyes áruval.

SZÍNHÁZ.

A biboros

Parker hatásos színművét „A biboros“-t adta elő tegnap a magyar színtársulat majdnem üres padosorok előtt. A fiúmei színházlátogató közönség a Comunale színházból ismeri az „Il Cardinale“-t, melyben Novelli adta címszererepet. A nagy művészettel való folytonos összehasonlítás természetesen sokat ártott Szakács Andornak, a tegnapi est főszereplőjének, akinek arca és maszka sem tudott kellő illuziót kelteni. Mindazonáltal el kell ismernünk mélyen átgondolt játékát, amely különösen a 2-ik és a 3-ik felvonás nagy jeleteiben érvényesült. Kitűnően játszotta meg az örültséghez hasonló lelki állapotot is az utolsó felvonásban. Mellette Lajthay Károlyt kell különöbben megdicsérenünk. Egy ellenszenves szerepet, Andrea Strozit adta annyi művészettel és oly kitűnően személyesítve, minden művészetében megrajzolva, hogy valóságos bámulat alakitásán. Uti Gisella és Takács Mariska is dicséretes, intelligenciára valló játékot produkáltak a két nő szerepben. Jól állotta meg helyét Farkas Béla (Paglioni szenátor) is. Rogoz Imre ambícióval játszotta Giuliano Medicit s tetszetek kisebb szerepeikben Heltai és Bérczi is.

Ma este a „Varázskeringő“ kerül színre.

— **A városi színház előadásai.** Holnap szerdán harmadszor kerül színre a Comunale-színházban a „La Gioconda“ opera „B“ bérletben. Csütörtökön ugyanazt adják „A“ bérletben Az utóbbi előadás egyuttal jutalomjátéka Poli—Randacio Ernestina primadonnának, mivel két újabb előadásra hosszabbították meg a szerződést.

— **Statisztika a vidéki színházak működéséről.** Az Országos Színészegyesület tanácsának műsorbizottsága már elkészült a december havi kimutatással és azt a legutóbbi tanácsülés elé terjesztette. December havában Magyarországon — a fővárost kivéve — összesen 32 színtársulat működött. Ezek összesen 1132 előadást tartottak 583 előadás jutott külföldi és 565 előadás a magyar daraboknak. Ez volt az első hónap a műsorbizottság működése óta, amelyben az idegen darabok előadásának száma felülmúlta a magyar darabokét. Krecsányi temesvári és özv. Makóné szegedi színtársulatairól az eredeti darabok előadásának százaléka csak 29.7 százalék. Az „Ember tragédiája“ hatszor, „Bánk bán“ háromszor került színre decemberben. Shakespeare darabjainak hat, Molière darabjainak négy előadás, Ibsen darabjainak kettő, Schiller, Byron és Sophokles darabjainak egy-egy előadás jutott a hó folyamán. Legtöbb előadást érte el a „Tatárjárás“ (75) és a „Tanitónó“ (31). Népszínmű-előadás 97 volt a hónap folyamán, operaelőadás pedig 17. A színtársulatok decemberben 15 kabaré-előadást tartottak. Vidéki színházakban bemutatott darabok, amelyeket még fővárosi színházakban nem adtak elő, 238 előadásban szerepelnek. A külföldi szerzők darabjai közül Fall, Strauss, és Lehár művei érték meg a legtöbb előadást.

Fenicse színház.

Ma kedden, ápr. 20-án este 8 órakor

Varázskeringő.

Operette 3 felv. Zenéjét szerző Strauss Oszkár.

Személyek:

XIII. Joachim, Hessen-Kassel ural-	Bérci Gyula
kodó hercege	Bándi Rózi
Heléna hercegnő, a leánya	Cseh Iván
Lothár gróf, Joachim sógora	Cseöregli Jenő
Niki)	Székely Gyula
Guszt) ulanus-hadnagyok	Havassy Szidi
Frederika, főkamarnő	Farkas Béla
Wendolin, főudvarmester	Szécsi Ferenc
Sigismund, főlakaj	

Steingruber Franci, egy női zene-
kar primáskisasszonya ... Szentgyörgyi L.
kar primáskisasszonya ... Mérei Iza
A cintányéros Fifi ... Sz. Gajda Ilona
A bögös Rézi ... Szőnyi Ilona
A hegedős Ancsi ...

Holnap szerdán ápr. 21-én:
A Gyermekek.

Távirat ◀▶ Telefon. A bankválság.

BÉCS, febr. 20. Tegnap délután kezdődtek a két kormány miniszterei között a banktárgyalások. A tanácskozás néhány órai tárgyalás után megszakadt. Ma délután szakrefereensek tárgyalnak. A miniszterek holnap ülnek újból össze.

Magyar miniszterek Bécsben.

BÉCS, ápr. 20. Kossuth Ferenc ma délután Apponyi kultuszminiszterrel tárgyalt s délután Aerenthal és Schönaich közös miniszterekkel találkozott.

Wekerle miniszterelnök a királyi kihallgatás előtt Burián közös pénzügyminiszterrel hosszasan tanácskozott. Azután pont tizenegy órakor a Burgba hajtatott a király elé. A kihallgatás háromnegyed óra hosszágú tartott.

Wekerle azután Aerenthal külügyminisztert látogatta meg, kivel teljes két órán át tanácskozott.

Oszták hír a banktárgyalásról.

BÉCS, ápr. 20. A N. Fr. Pr. ma reggeli száma azt a politikai körökben nagy feltűnést keltő hírt közli, hogy a magyar kormány képviselői nemcsak a karteilbank létesítéséről, hanem a közös bank szabadalmának meghosszabbításáról is tárgyalnak az osztrák kormánnyal. Félhivatalos magyar helyről a „Presse” eme híret valótlannak jelentik ki.

Sikkasztás Szekszárdon.

SZEGSZÁRD, ápr. 20. Somogyi Izsó, az itteni villanyos társaság könyvelője a társaság pénzeszedőjével összejárta több ezer koronát tulajdonított el a társaság vagyonából. A két sikkasztót a rendőrség ma letartóztatta.

Öngyilkos tanítónő.

LUGOS, ápr. 20. Derecskei Mária Itteni tanítónő ma ismeretlen okból agyonlőtte magát.

Rablógyilkosság Szabadkán.

SZABADKA, ápr. 20. Havelka Boldizsárné, itteni gazdag magánzóni ma éjjel meggyilkolták és kirabolták. A rendőrség lázasan nyomoz a gyilkosok után, kik feltétlenül elegáns úri emberek voltak. Ma délelőtt letartóztattak két embert, de ezek alibit tudtak bizonyítani.

A szultán lemond.

BÉCS, ápr. 20. A N. Fr. Pr. Konstantinápolyból táviratot közöl, mely szerint a szultán kijelentette, hogy Reschad effendi öccse javára kész lemondani a trónról. A lemondást kihirdető proklamációt már előkészítették.

Meggyilkolt tisztak.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 20. A reakció féktelenül garázdálkodik. Az itteni kaszárnyákban a katonák ma tizenöt tisztet meggyilkoltak, mert nem akartak megesküdni a seriatusi törvényekre. Egy bizonyos Ahmed nevű agitátor a kaszárnyákban reakcionárius röpiratokat osztogatott s ezért letartóztatták.

Az elővéd Sztambul előtt.

A szultán retteg.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 20. A szalonikii csapatok elővédje már közvetlenül Sztambul előtt áll. Egyes czirkáló csapatok már egészen Kitaneig nyomultak elő. A spartaljai és csekmedzsei magaslatocon hemzseg a katonaság. A Yildiz-kioszkban nagy a rettegés és elmentállásra nem is készülnek.

A szultán detronizálása.

SZALONIKI, ápr. 20. Az ifjú-török komité vezetők közölték a külföldi államok képviselőivel, hogy lemondásra fogják kényszeríteni a szultánt ha jószántából nem köszön le a trónról. Újabb nyolc katonai vonat érkezett Csataldsába. A személyvonatok közlekedése

1909. évi 1380. Számhoz.

Fenyő- és bükk mü- és tűzifa értékesítés tövön.

A szusáki kir. erdőhivatalnak alárendelt Ijeszkováci, krasznói, skarci, brlogi, koszinji, karlobágói és udbinai erdőgondnokságok rendes évi vágásaiban kijelölt jege-nye-, lucz- és erdeifenyő, továbbá bükkörzseknek mintegy 175123 m³ fenyő és 62538 m³ bükképület- és műfára, továbbá 132716 m³ bükk- és 184592 m³ fenyőtűzifára becsült és egészben véve 1.001.815 K kikiáltási árral megállapított faanyagoknak 56 részletben tövön való eladása érdekében a szusáki kir. adóhivatalnál folyó évi május hó 24-én délelőtt 10 órakor kizárólag zárt írásbeli ajánlatok útján történő versenytárgyalás fog tartani.

Ajánlatok csakis részletenkint tehetők.

Bővebb felvilágosítást a szusáki kir. erdőhivatal s a fent említett erdőgondnokságok nyújtanak.

Szusákon, 1909 évi április hóban.

Kir. erdőhivatal.

Szaloniki és Konstantinápoly között megszünt, mert a vonatok csak katonaságot szállítanak. A drinápolyi hadtestből hat zászlóalj fog Konstantinápolyba vonulni.

Ifjutörök ultimátum

Abdul Hamidnak.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 20. A „Havas” ügynökség jelenti, hogy az ifjutörök bizottság ma este tíz óráig adott a szultánnak a lemondásra határidőt.

A helyzet Konstantinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 20. A török kamara mai ülésében rendkívüli izgatottság uralkodik. A legellenőrizhetlenebb hírek keringenek. A rendőrniszter kijelentése szerint ötvenezer ember megszállta a Konstantinápoly körül levő magaslatokat. A szultán lemondása küszöbön áll, a döntésnek ma éjszaka kell következnie. Egyik hír szerint Abdul Hamid szultán megszökött, más hírek szerint két nagyhatalom nagyköveteinek védelmét kérte ki, hogy trónját megmentsék.

A török válság megoldása.

BERLIN, ápr. 20. Az „Orientbank” igazgatósága Konstantinápolyból a következő táviratot kapta:

A város még mindig csendes. A krízis megoldását három napon belül várják, még pedig az ifjutörökök javára, anélkül, hogy ezeknek vérontásra lesz szükségük.

Figyelem!

Tavaszi csapolása

a világhírű „Szent István”

védjegyű Dupla Malátasörnek

A Kőbányai Polgári Serfőző r. t. gyármánya

7 legmagasabb kitüntetés

Orvosilag ajánlva. Kivétel minden világrézsze.

Naponta friss csapolás:

Fiumében: „Grand Hotel Europa” éttermeiben és kávéházában, a „Hotel de la Ville” éttermeiben és kávéházában, továbbá: a „Gambinus Buffet”-ben, Via del Lido, a „Magyar vendéglőben,” Riva Szápary, a „Grünfeld vendéglőben,” Viale Francesco Deák, az „Andemo dal Tita” vendéglőben, Via S. Girolamo.
Susákon: a „Hotel Continental” éttermeiben, a Hotel Susák varietében.

Naponta frissen

vágott sertésus.

Saját olvasztású kitűnő
disznósír és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó
árakban

Szathmáry György

hentes üzletben kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Csak néhány napig.

Teljesen új műsor.

Romana Jone olasz énekesnő,
Clyo Mitzi magyar szubrett,
Kóvary Louis kórikus,
Herisette Lydie horvát szubrett,
Reichsberg Fritzi szubrett,
Trio russo Saratoff ének és táncz,
Jaulusz Matras groteszk komikus,
Relly Berté tiroli és bécsi excentrique,
Estéknént fényes bohózat.

Karmester: Rendező:
Virdilio Virgili Venutti Nino.

Nagyszerű látványosság!

Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

A „Villa Rosa”-ban Pecinén azonnal bére adó

6 szobából álló lakás

a szükséges mellékhelyiségekkel.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

Naponta a hírneves
BARCZA JENŐ
kaposvári cigányprimás zenekarának hárszeregyenese.
Az átutazó és a helybeli magyarság
legnagyobb és legkedveltebb találkozó
helye.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Használt és új
zsák raktára.
Bel- és külföldi gyártmányu új és használt
zsákok vétele és eladása.
Rupnik Emil
Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226.

Verseny nélküli üzlet,
melynek csak készpénz bevé-
telei vannak és igen csekély
üzleti költséggel dolgozik --
egyedülálló hölgynek is alkal-
mas -- elköltözés miatt
azonnal olcsón eladó.

Szükséges tőke 5000 korona.
Közelebbit e lap kiadóhivata-
lában.

**Első fiumei és tengerparti
gőzruhafestő és vegytisztító intézet**

Férfi és női ruhák tisztítás, egész-
ben vagy szétfejtve.

Fratelli Hartweg

Selyem,- gyapot, mosó női ruhák
és férfi ruhák, függönyök, csipkék, bu-
torszövetek stb. vegyszertisztítása.

Egyenruhák vegyi uton
tisztítatnak, anélkül, hogy a formát
elvesztesse.

Szigoru és pontos kivitelért jó hir-
nevünk kezesedik.

Külső megrendelések gyorsan és
olcsón eszközöltetnek.

FRATELLI HARTWEG-FIUME
Via Lavatoio 12 szám.

MOHOVICH C. A.
FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható irásu, világhírű
Underwood írógépek
vezérképvisellete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

Porto-Ré (Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ
tengeri fürdő remek hullámveréssel.
Gőzösen 40 percnyire Fiumétól.
Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.
KITÜNŐ KONYHA!
FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Kiváló alkalom!

férfi öltönyök kif. szövet. 15.- H. feljebb
fiu öltönyök " " 10.- " "
gyermek ölt. " " 5.- " "

Ezenkívül mindennemű fi-
nom fekete és szines öltöny
óriási választékban a legújabb
divat szerint

csodálatosan olcsó árakon

csak
PFEFFER I.
cégnél
FIUME, Via del Molo 11. sz.
— a postával szemben. —

**Kiváló alkalom
az ünnepekre.**

A legjobb asztali ital a
Kalsdorfi Sauerbrunn
ásványvíz. Nem feketíti meg a bort.
Kapható az összes drógériákban,
fűszerüzletben és gyógyszerárakban.
Képviselő és főraktáros
Ponzeccchi R. U. - Fiume
Vicolo Bottai. Via Canale 2 sz.
Telefon 777.

NEW-YORK
áruház
FIUME, Via Andrássy 1. sz.

az általánosan elis-
mert legolcsóbb be-
vásárlási forrás férfi
és- női divatcikkek
és rövidáruban.

KORONA VENDÉGLŐ
MAGYAR KONYA. Fiume Deák korzó 30.

Különös figyelembe ajánlja a n. é. közönségnek kizárólag magyarosan
készített főzjeit. Naponta friss pörkölt és puszta gulyás. Rostelyos, borjuszlet,
sertéssült nagy adagoként 35 kr.

Előfizetők étlap szerint s kenyérral havi 24 frtért elfogadtatnak.
Magyar borok. — Kőhánynai polgári sör. Tulajdonos: Ladányi György.

Bonin Penzió - Velence
S. Marco, Corte Barozzi.

Kitünő bécsi penzió, főleg ma-
gyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolságra a
Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

**Első fiumei magyar
kárpitós és díszítő**
Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpen
tina 20.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók
Vállal a legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitós,
díszítő és angol börmunkát jutányos árban.
Szives pártfogást kér **Garami József**
a budapesti Steinschneider udv. szálló-
cég volt munkavezetője.

Athelyezés.
A Deutsch Ignác féle
ócskavaskereskedés,
fém- és nyersáru raktár jelenleg
a **Macello utca 5. sz.** alatt a
honvéd-kaszárnya mellett van.
TELEFON 760.

VELENCZE
BONVECCHIATI
szálló és étterem a Szt.
Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt
kényelemmel.

Szobák 2 1/2-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitünő kony-
ha mérsékelt áron étlap
szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

Grande kávéház
Fiume, Piazza Andrássy
(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.
Europa kávéház
— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem

Első magyar divatszalon
MAISON ROSA
FIUME, Via Governo 9.
Párisi és bécsi kalapmodellek
állandóan raktáron.